

DOMOVINA

Mesečna priloga „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo je na Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 kron. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za **inserate** se plačuje 1 kruna temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Resolucije, sklenjene na političnem shodu v Mozirju dne 30. septembra t. l.

Prinašamo te resolucije, ne da bi navajali imen njih predlagateljev niti govorov, ki so bili na tem shodu izusteni. Resolucije govore dovolj jasno same za se ter so bile soglasno, brez najmanjše opozicije sprejete od vseh 250 do 300 zavednih zborovalcev. Ta shod je dokaz, da se je v marsikaterem pogledu začelo daniti na Štajerskem. To mnenje je vladalo mej zborovalci sploh. Resolucije same pa se glase:

Na shodu v Mozirju, dne 30. septembra 1906 zbrani volilci odobravajo stališče, kojega namerava naš poslanec dr. Voušek v gospodarstvenih zadevah ter glede volilne reforme razvzeti. Mi pozivljamo svojega poslanca na naj

I. v gospodarstvenem oziru deluje na to,

a) da se pri sklepanju trgovinskih pogodb in posebno pri obnovljenju nagodbe z Ogrsko varujejo koristi naše državne polovice in s tem tudi koristi kmetkega in obrtnega stanu;

b) da se ustanove tudi pri nas šolencih kmetijske in obrtne šole ter se da s tem našim kmetom in obrtnikom oziroma njih naraščaju prilika si pridobiti dobre stanovske izobrazbe.

II. Glede volilne reforme pa zahtevamo, da se predležeči načrt v nastopnih točkah predrugači:

a) Koroški Slovenci naj dobijo dva sigurna mandata ter se naj v to svrhu razdeli celo slovensko ozemlje na Koroškem v dva volilna okraja;

b) Gaučev načrt se naj glede slovenskih občin cmaureškega in radgon-

skega okraja restituira ter se naj te občine priklopijo slovenskemu volilnemu okraju na desnem bregu Mure;

c) skupina mest in trgov na Sp. Štajerskem se naj tako preustroji, da dobimo tudi mi Slovenci svojega poslanca. Na vsak način pa se naj prepreči, da bi se naši slovenski trgi izbavnili iz mestne skupine.

d) Ker se je kompromis, ki so ga pod patronanco vlade jugoslovanski in italijanski poslanci glede Goriške in Istre sklenili kršil s tem, da se je Lahom nasproti kompromisu v seji volilnega odseka dne 21. julija t. l. enostransko privolil še en mandat — se naj ta Lahom v protislovju s kompromisom dovoljeni mandat ali črta — ali se pa naj tudi nam Slovincem da kot nadomestilo poseben mandat. — Mi zahtevamo od našega poslanca, da naj za volilno reformo le v tem slučaju glasuje, ako se načrt v navedenem smislu predrugači.

Ako bi pa to ne bilo izvedljivo, naj glasuje proti in naj stori vse, da ta načrt volilne reforme ne postane nikdar zakon.

III. Shod sklene soglasno, naj opuste slovenski državni poslanci v državnem zboru klerikalizem in liberalizem, ter se naj v narodnih političnih zadevah združijo k skupnem delu v katerem si ne smejo nikdar nasprotovati. Ako pa se volilna reforma ne bode sprejela v smislu narodovih koristi, naj izstopijo štajerski državni poslanci iz „Slovanske zveze“ ter naj ustanovijo nov klub.

IV. Istotako se je sprejela soglasno resolucija, s katero je shod izrekel svoje največje orgorčenje nad uradnim upokojenjem vseučilišnega profesorja, znanega pospešitelja slo-

venskega hribolazstva med Nemci, g. Frischaufa v Gradcu, katero smo priobčili v 114. št. Domovine.

V. Vsi zborovalci jemljejo z obžalovanjem in z ogorčenostjo na znanje, da ni c. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu smatralo za vredno niti v času dveh let odgovoriti na pritožbo občin Kokarje, Bočne in Rečice zavoljo samonemškega poštnega pečata na c. kr. poštne uradih v Šmartnem in pri Sv. Frančišku. Zborovalci smatrajo to ravnanje za čin nasprotstva in sovražnosti do Slovencev, za neodpušljivo razžaljenje naše ter za zaničevanje naših teženj in pravic, zaradi tega sklenejo soglasno, naj se vse občine Gornjegrajskega okraja proti temu krivičnemu in razžaljenemu ravnanju c. kr. poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Gradcu pritožijo s skupno vlogo pri c. kr. trgovskemu ministrstvu na Dunaju.

VI. Istotako jemljejo zborovalci z obžalovanjem na znanje, da so na vseh c. kr. poštne uradih Gornjegrajskega okraja nabiti samo nemški razglasi, kar nasprotuje členu XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. Vsi zbrani sklenejo soglasno, naj se vse občine Gornjegrajskega okraja pritožijo pri c. kr. trgovskem ministrstvu zoper to nezakonitost z zahtevo, da se smejo po vseh poštah Gornjegrajskega okraja, ki tvori 99,99 % Slovencev, nabijati razglase le v slovenskem jeziku.

Isto tako so na vseh javnih dvojezičnih napisih slovenski napisi nekoliko manjši, kar žali naš narodni čut; kakor, da smo mi manj vreden narod nego Nemci. Zahtevamo, naj se vsi ti napisi tako prenarede, da bode slovenščina na prvem mestu, in sicer

z enako velikimi črkami, kakor nemški napisi.

Naše zastopnice, občine Gornjegrajskega okraja naj vložijo tudi v ti zadevi podobno pritožbo ter naj zahtevajo, da se na Slovenskem ne sme nobeden poštni urad poveriti osebam, ki niso slovenskega jezika v govoru in v pisavi v smislu slovenske slovnice popolnoma zmožne.

VII. Občine Gornjegrajskega okraja naj stavijo državi za vožnjo pošte z avtomobili po naših cestah sledeče pogoje:

1. Poštni avtomobil mora mimo vsacega voza oziroma živine ter na vseh ovinkih cest počasi voziti, ter se mora na dano znamenje od strani srečajočega voznika takoj ustaviti. Za vsako po krivdi voznika poštnega avtomobila našemu prebivalstvu prouzročeno škodo, mora jamčiti država in jo poškodovanec povrniti.

2. Ako bode v ta namen treba širiti ceste, naj se širijo na državne troške.

3. Na poštne avtomobile Gornjegrajskega okraja in sploh po ozemlju slovenske govorice smejo se nastavljeni za poštne voznike, tako imenovani šoferji, le sinovi slovenskega rodu. V ta namen naj država ustanovi za slovenske sinove primerne tečaje s slovenskim učnim jezikom, v katerih se bodo za vožnjo usposobili v materinem jeziku.

4. Napisi na poštne avtomobile smejo biti samo slovenski. Istotako vsi razglasi.

Občine Gornjegrajskega okraja naj kot naše zastopnice vložijo v ti zadevi skupno vlogo c. kr. trgovskemu ministrstvu na Dunaju.

LISTEK.

Diogen.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevedel —nj—, (Dalje.)

Tudi petnajsti dan pride. Bila je nedelja. Pri Magičevih so sedeli vsi za obloženo mizo, mojster, Kata, Marica, učenec in Jože Juratovič. Tiho sta minila dva tedna, kladivo je palalo, pila pilila, železo se žarilo, mojster pa je gledal od strani na Jožefove roke ter pokimal veselo. Kata, Kata pa mu je zadovoljno odkimnila. Vse je bilo dobro. Torej v nedeljo je prinesel učenec na mizo pečenko: tolstega purana. Debele dečkove ustnice so bile mastne, a Kata reče: „Ti ne krščena duša, zakaj pa si lizal maščo?“ Deček jo pogleda prav neumno. Tedaj pa vstane Jože in pravi:

„Preteklo je petnajst dni, odkar delam pri vaši milosti. Ugaja moje delo vaši milosti ali ne?“

„Ugaja“ reče z zadovoljnim nasmehom svečano mojster. „Dober stražmojster ste, a še boljši ključavničar. Tukaj moja roka in daj Bog, da sedite še dolgo za mojo mizo.“

Jože prime roko in odvrne: „Hvala vaši milosti, to daj Bog!“

Mojster namigne, Kata odmigne, Marica pa zarudeči in prevrne čašo.

II.

Gospod kraljevi svetovalec Anton Jankovič Bribirski je sedel v svoji sobi v Kušičevi hiši, gornjem delu Zagreba, ogrnjen s plaščem iz belega muslina ter zrl nepremično na konce svojih likanih čevljev. Njegovo podolgovato, skrbno obrito lice je bilo popolnoma mirno, njegovo svetlo oko ni trenilo: — stal je sredi sobe liki velik steber iz porcelana, krog katerega je skakal in se zvijal majhen, suh lasuljar zakrivljenega nosu ter posipaval barvilo na ogromno lasuljo. Pritlikavec podrži po končanem delu ročno zrcalo Jankoviču pred obraz in ta pokima z glavo. Majhen umetnik

odvzame brivčev plašč in zgine skozi vrata z globokim poklonom. Gospod Jankovič vstane, pogleda na svojo zlato žepno uro — bilo je ob 9. predpoldne — potem pa stopi pred veliko beneško zrcalo, stoječe nad mramornato mizico med dvema oknom in pogleda vanj. Z izredno ravnodušnostjo si otepe s palcem in kazalcem nekoliko prahu z modre, svilene, srebrno-vezane obleke ter obriše z bruseljskim robcem konec svojega finega nosa. Gospod Jankovič je bil po svoji zunanjosti miren in hladen, gledal je ves svet pred seboj kakor da ga nič ne briga; toda pri pogledu v zrcalo se rahlo nasmehne, velike oči mu zažare v pritajenem gnjevu in na licu mu zadrhta nekako zloben smehljaj. Gospod Jankovič je bil francoz od glave do pet, seveda samo po obleki, nikakor ne po stasu. Suknja, telovnik, bele svilene nogavice, svetlo, izrezano obvalo, lasulja in ovratnik: vse je bilo po najnovejšem verzajlskem kroju, vendar on ni bil Francoz. Njegove

oči, energično lice, široke prsi in pleča: vse je oznanjalo moža hrvatskega pokolenja, močnega dovolj za železno obleko viteške dobe, četudi je bil vitek in okreten. Vsled teh dveh jako očitih nasprotstev je bil velezanimiva oseba, katerej niso mogli nganiti pokolenja, pač pa na čelu znak velikega duha. Gospod Jankovič pozvoni s srebrnim zvoncec. Sluga vstopi.

„Janko, moja čokolado“, reče kratko gospodar.

V francosko livrejo potisnjeni Hrvat Janko se globoko pokloni, a ne odide.

„Kaj je?“ vpraša ga Jankovič.

„Pred vratmi čaka njegova milost gospod grof Kristijan Oršič.“

„Povej mu, da ga pričakujem in da me veseli. Potem čokolado, dve čokoladi! Si slišal?“

Sluga odide in kmalu stopi v sobo priletel gospod srednje postave, okrogle glave, živih oči in podrezanih brk, oblečen v črno narodno obleko. Kapo

VIII. Podobne pritožbe naj vložijo občine Gornjegrajskega okraja kot naše zastopnice proti vsem državnim in deželnim uradom, ki nimajo ne slovenskih pečatov, ne slovenskih napisov na prvem mestu, ki ne rabijo slovenskih tiskovin, ne pišejo na pisma slovenskih naslovov, ki sestavljajo s slovenskimi strankami nemške zapisknike, ali če so v njih nastavljeni uradniki, ki niso slovenskega jezika v smislu slovenske slovnice v govoru in v pisavi popolnoma zmožni.

IX. Istotako zahtevamo slovenske napise in slovenske razglase po vseh postajah državne, deželne in južne železnice po občinah vsega Spodnjega Štajerja začenši od Spielfelda do konca deželnih mej. Vse železniško osebje teh prog mora biti slovenskega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožno. Tudi v ti zadevi naj vložijo občine Gornjegrajskega okraja pritožbe na dotične merodajne najvišje oblasti.

X. Shod poziva visoko vladu, naj ona omeji sekanje bukovih gozdov knezoškofovske graščine Gornjegrajske po italijanskih delavcih v svrhu pridobivanja oglja na veliko; ker se posekani gozdovi ne posade znova z bukovim temveč z igličastim drevjem, ne bodo kmetje dobivali iz teh gozdov drv ter jih bode vsled tega v kratkem zmanjkalo. Pomanjkanje drv oziroma povišanje njihove cene se že sedaj hudo občuti. To lani pričeto sekanje ne donša knezoškofovski graščini znatnega dobička, pač pa ustvarja zelo slabe posledice za gospodarstvo kmetovalcev vsega okraja. Skupna vloga vseh občin se naj predloži vladi.

Shod je sklenil, naj se vse te resolucije v obliki uradnih vlog, podpisanih od vseh občinskih uradov, predložijo po državnem poslancu, gosp. dr. Vovšku, dotičnemu ministrstvu.

Izobraževalno delo pretekle sezone v Šaleški dolini.

Omika je pot do samozavesti in zmage.
Dr. Jos. Vošnjak.

Te besede šoštanjkega rojaka so v znatni meri upoštevala razna društva v Šaleški dolini v pretekli sezoni. Kmalu spet nastopi ugoden čas za društvene prireditve; radi tega je potreben kratek pregled izobraževalnega dela v pretekli društveni dobi, da se zamore napraviti načrt za bodoče delovanje. Ta pregled pa naj bo tudi glasen opomin društvom v raznih kra-

jih slov. Štajerja, ki mirno spe spanje pravičnega in se ne zmenijo za svojo nalogo.

Najstarejše narodno društvo v Šaleški dolini je šaleška „Čitalnica“ v Šoštanju, ki obstoji že 24 let. Ista je ne le ognjišče slovenskega življa v Šoštanju, ampak zlasti ognjišče vsega Slovenstva Šaleške doline. To nalogo je osobito letos vršila, ko je večkrat, v obilni meri pa 28. januarja in 6. maja, zbrala pod svojim okriljem na stotine šaleških Slovencev. Poleg več dobro uspešnih gledaliških predstav in predpustnih prireditev se je na čitalničnem občnem zboru sprožila ideja o ustanovitvi ljudske knjižnice in „Šaleškega Sokola“. Ljudska knjižnica se je že ustanovila, za „Šaleškega Sokola“ pa se vrše predpriprave. Sklenilo se je, prirejati javna poljudna predavanja ne le v Šoštanju, ampak posebno v okolici; 11. marca se je vršilo v Šoštanju predavanje o „ljudskih knjižnicah“. Čitalnica, vzlasti pevski zbor čitalnice, je priredil neštivilno izletov v okolico. Olepševalno društvo ne skrbi samo za olepšanje trga, ampak tudi za promet tujcev, kateri se je zelo povzdignil. Od leta do leta zahaja več tujcev v divno Šaleško dolino na letovišče, kar je edino zasluga neumorno delujočega društva. Olepševalno društvo vzdržuje svojo godbo, katera je pospeševala vse društveno življenje v Šaleški dolini. Ta godba je priredila več koncertov izven Šaleške doline in se je kritika o priliki koncertov v Celju, Mariboru in Ljubljani zelo laskavo izrekla o društveni godbi.

Med bralnimi društvi v Šaleški dolini je bilo najbolj delavno bralno društvo v Št. Ilju pri Velenju. Ob obletnici ustanovitve (2. septembra 1906) je pisec teh vrstic priobčil sledeče poročilo:

Bralno društvo uporablja za dosedaj ciljev, katera so si stavila izobraževalna društva, ki upoštevajo tok časa, trojna sredstva: časnike in knjige, predavanja in poučne govore ter poštene prireditve. V društveni čitalnici je na razpolago 16 dobrih slovenskih političnih, gospodarskih in zabavnih listov, katere udje (najnovejše številke) berejo v čitalnici, starejše pa jemljejo domov. Knjižnica šteje nad 200 knjig zabavne in poučne vsebine in veselo je gledati sleherni nedeljo lepo število udov, zlasti mladine, ki prinašajo prečitane knjige nazaj in si izposojajo nove. Veliko važnost je polagal odbor na prirejanje predavanj in poučnih govorov; predavalo se je in se ljudstvo

poučevalo o vseh važnih dnevnih dogodkih in gospodarskih vprašanjih. Že na ustanovnem občnem zboru so slavnostni govornik in neštivilni drugi govorniki govorili o pomenu bralnih društev in o važnosti narodnega dela. Dne 5. novembra se je vršilo predavanje o splošnem gospodarskem položaju in o mlekarnah, dne 10. decembra o volilni pravici, dne 6. januarja o najvažnejših dogodkih za Slovence na političnem, kulturnem in gospodarskem polju v 20. stoletju; dne 2. februarja o zgodovini Slovencev, katero predavanje se je nadaljevalo in končalo 13. maja; 8. aprila o sadjereji; 22. aprila o pregledu delovanja izobraževalnih društev na Slovenskem; 4. junija o zadružnem shodu na Dunaju; 17. junija o razmerju med kmečkim prebivalstvom in ljudsko šolo. Dne 24. maja se je predavalo o ciljih mladeniške zveze, ki se je ta dan ustanovila; naloga iste je dati mladeničem strokovno politično in gospodarsko izobrazbo, da bodo enkrat ne le dobri gospodarji na svojem posestvu, ampak tudi sposobni v vseh zastopstvih se krepko potegovati za vsestranski napredek kmečkega stanu in slovenskega naroda. Mladeniška zveza hoče vzlasti usposobiti mladeniče za javne nastope; delovanju bralnega društva se mora pripisovati veselo dejstvo, da ima med svojimi udi dva mladeniča, ki nastopata o raznih prilikah kot izvrstna govornika. Mladeniška zveza je imela več zborovanj, na katerih so nastopili mladeniči sami in govorili o potrebi izobrazbe, o ciljih bralnih društev itd. Predavanj se je udeleževalo povprečno okrog 50 poslušalcev, osobito mladina. Privlačno silo za ude tvorijo in so neprecenljivo sredstvo za pridobivanje članov poštene društvene prireditve, ki nudijo ljudstvu potrebno razvedrilo. Ta namen je že imela ustanovna slavnost dne 2. septembra 1905, pri kateri je sodeloval pevski zbor in godba ter so se vršile razne druge zabave. Dne 26. decembra se je igrala dvodejanka „Trije tički“, pri kateri je sodelovala šoštanj-ska narodna godba, na občno željo se je ta igra s šaljivim prizorom „Stotnik in njegov sluga“ ponavljala dne 7. januarja. Siguren ter dovršen nastop igralcev in igralk je napolnil šoštanske Slovence, da so povabili šentiljske diletante, da prirede dve igri v Šoštanju. Dne 28. januarja so se odzvali vabilu in uprizorili igri „Trije tički“ in „Ne kliči vraga!“ Ob velikanski udeležbi — Šoštanjčani sami so izjavili, da ne pomnijo tako sijajne udeležbe, so najčistnejše rešili svojo nalogo, kar je

bilo splošno mnenje vsega občinstva. Pri veselici dne 16. aprila se je igrala v Št. Ilju velika tridejanska ljudska igra s petjem „V Ljubljano jo dajmo!“, katera se je dne 22. aprila z igro „Ne kliči vraga!“ ponavljala. Bralno društvo je vzgojilo lepo število igralcev in igralk, kateri lahko nastopijo na vsakem odru. Obletnica ustanovitve se je praznovala z veselico, pri kateri je sodelovala šoštanj-ska narodna godba in se uprizorila igra „Jeza nad petelinom“. Udje bralnega društva pa tudi kazali zanimanje za narodne prireditve v okolici; tako so se v velikem številu udeležili občnega zbora bralnega društva v Velenju, čitalnične veselice v Šoštanju, ustanovne slavnosti ljudske knjižnice v Šoštanju, narodne slavnosti na Dobrni, Ciril-Methodove slavnosti v Velenju in veselice bralnega društva v Družmirju, po deputacijah so prisostvovali pri ustanovitvi bralnega društva v Družmirju, Ponkvi in Št. Andražu.

Živahno delujoče šentiljsko bralno društvo je ugodno vplivalo na vse narodno delovanje v Šaleški dolini; zaspala društva so se obujala k življenju, ustanovila so se tri nova društva, društvi se snujeta. Prvo se je zdrnilo iz večletnega spanja bralno društvo v Velenju. Skrajno neugodne razmere, lega farne cerkve izven trga, pomanjkanje najskromnejšega prostora za kake uprizoritve, ovirajo delovanje bralnega društva v Velenju.

22. oktobra se je vršil občni zbor, na katerem se je predavalo o potrebi izobrazbe z ozirom na narodno, kakor tudi na gospodarsko stališče. Društvo ima skromno sobico kot čitalnico in knjižnico. V okvirju društva obstajajo dekliska in mladeniška zveza, ki se zbira vsak mesec enkrat pri predavanjih; mladeniška zveza je uprizorila tudi eno igro. Posnemanja vredna je vsakoletna prireditev Ciril-Methodove slavnosti poleti na prostem, katera širi ne le zanimanje za šolsko družbo, ampak tudi nabere znatno vsoto za družbo.

Marljivo deluje bralno društvo v Škalah, ki se je ustanovilo meseca meseca februarja 1905; poleg predavanj o dekliski zvezi so se vršila predavanja; Slovenci ob novem letu, predavanja po vaseh o delavskem vprašanju, priredili sta se dve veselici. Društvo šteje okrog 100 udov in je neprecenljive važnosti za faro Škale, v kateri se nahajajo prenegovniki.

25. februarja se je vršilo v Družmirju pri Šoštanju predavanje „O po-

položi pri vratih na stol, palico pa v kot in vsklikne glasno:

„Servus, servus, magnifice! Si zdrav? Kako se zabavaš?“

„E, e,“ reče Jankovič žugaje s prstom in sede takoj na mehek stolec.

„Moje spoštovanje, illustrissime amice! Kolika sreča zame!“

„Carissime“, pusti francoske poklone in reci mi pošteno hrvatski: „Dober dan!“ Meni ni za novotarije. Sinoči sem prišel iz Slavetiča, pa evo me danes pri tebi, da ti povem dve ali tri domače v brk ... pa glej vraga, ti nimaš več brk.

„Na službo, illustrissime“, pokloni se ceremonijozno kraljevi svetovalec.

„Ljubi moj Anton, reče Orišič, član banskega stola, „povej mi, kaj je s teboj. Kakšen človek pa si?“

„Ne razumem tega vprašanja.“

„Besa ne razumeš. Magnifice amice, ti si piškori, ki se ti izvije, jedva ga vloviš. Poslušaj, sedaj govorim jaz. Ti imaš pameti za deset glav, imaš denarja na mernike: — vse imaš, kar more Bog komu podeliti, bil bi lahko v našem saboru (zbornica) prvi, mogočni tvoj glas bi veljal več

kakor vse drugo brbranje, a kaj počneš? Sediš v samoti, kadiš, čitaš knjige, hodiš na lov in plešeš, a ni ti mar, kar se godi po svetu. Kakšen človek pa si? Kaj si?“

„Hrvat“, odgovori Jankovič.

„No, kaj zlodja sem jaz? Kar so tudi drugi? Hrvat, Hrvat v tej francoskejši maškaradi!“

„Da“, odgovori Jankovič, sede mu nasproti ter položi eno nogo preko druge. „Hrvat, ali če vam je ljubše: Diogen.“

Gospod grof izbuli oči in pravi: „Spominjam se iz gimnazije nekega capina Diogena, ki je prebival v čeburu; ali če sodim po tvoji svileni obleki, ne bi ravno rekel, da si mu podoben.“

„Povedati hočem svoje mnenje, illustrissime amice“, odvrne Jankovič skubeč svoje manšete, „in mislim, da bo moja logika vsaj tako dobra, kakor pridga kateregakoli patra v zagrebškem jezuitskem kolegiju.“

„Da slišimo!“

„Upam, da ne prihajaš k meni kot agitator prve, druge ali tretje stranke, saj pri nas jih je nad sto,

posebno od nesrečnega lanskega leta 1849. Zato ti govorim iz srca. No, če pa te je vendar kdo poslal, ako si nekak sel, povem ti naprej, da sem polž, katerega ne izvabijo iz njegove hišice vsi dokazi tega sveta.“

„Ti, carissime et magnifice, salva cum reverentia (s primernim spoštovanjem), „si norec“, razjezi se grof. Je li treba, da je Orišič Slavetički kaka klepetulja ali mešetar?“

„To mi je drago“ odvrne mirno Jankovič. „Prišla se me je neka žalost, neka nevolja, ko sem gledal kaj biva krog nas in kam jadra naša domovina. Ne smej se — resnica je. Govoriva ad rem (k stvari). Pred vsem pogledj to nesrečno razprtijo s kapiteljem, s katerim so se stanovi hudo sprli. Kapitel je poslal deputacijo na Dunaj, sabor jo je poslal in drug drugega so črnili in obrekovali na dvoru. Kapitelj hoče, da je dubički poveljnik še zanaprej kanonik, a velikaši hočejo, da bodi velikaš. In sedaj še o tem pišejo tako obširne in učene razprave, da bi človek počil od smeha. To je prvo. Prosim ne moti me, sedaj govorim jaz! Drugo je naša nesrečna

krajina (granica), krajinski statut. Človek bi kar počil od jeze, če pomisli, kako ste se dali prevariti od tega češkega Nemca, barona Klefelda, ki je padel kakor z neba na Hrasko in se vgnjezdil kakor stenica v naši regnikolarni palači. Pravi otročaji ste bili. Najprej je poizvedel ta lisjak pri kanoniku Adamu Patačiču in Vuku Kukuljeviču, kacega značaja je ta ali oni, potem pa vam pravi: „Glejte, dobri ljudje, pokrajino (granico) je treba urediti, ker je neurejena. Za to je že izdelana postava. Odobrite jo! Na vašo korist bo. Vi boste imenovali vse graničarske častnike, in tako lahko imenujete svoje sinove in sorodnike za generale, polkovnike in četnike. Lahko jim dajete tudi visoko plačo, ker bo plačevala cesarica iz državne blagajne 40.000 gld. za častniške plače. Vsi ste šli na lim, prav vsi — tudi blagajnik Franjo Kušević in protonotar Juri Najšič in tvoj kolega Ivan Bužan, še celo zviti podban Ivan Rauch, katerega je prekanjeni Nemec omamil z oblubo, da nakloni njegovemu sinu Pavlu in zetu Vojkoviču poveljstvo stotnije.“

(Dalje prihodnjič.)

mena bralnih društev"; sad tega predavanja je bila ustanovitev bralnega društva 29. aprila, ob kateri priliki se je spet govorilo o pomenu izobrazbe, ciljih bralnih društev itd. Društvo je 1. septembra priredilo prvo društveno veselico. O potrebi bralnega društva na Družmirje in vobče šoštanjsko okolico, kjer živi mnogo „Štajerčijancev“, je število udov, ki bode kmalu došlo število 100.

Bralno društvo v Št. Andražu spi d. l. 1897.; predavanje dne 14. junija o pomenu bralnih društev je vspodbudilo osobito mladeniče, da skušajo odveti bralno društvo.

Predavanje „o važnosti skupnih izletov v narodno eksponirane kraje“ je označilo velik pomen takih izletov za razširjanje narodne zavesti!

Vesel pojav pa je zanimanje za gospodarski napredek, katero je širila kmetijska zadruga za Šaleško dolino, ki je začela po sedemletnem spanju delovati. Ista je uredila vse svoje delovanje, skupno nabavljala kmetijske potrebščine, ustanovila zadržno drevesnico, razun tega pa v znatni meri skrbela za gospodarski pouk. Zadruga ima sedež v Škalah, kjer je priredila sledeča predavanja: 26. novembra o položaju kmečkega stanu in o kmetijskih zadrugah, 31. decembra o razloku med kmetijskimi zadrugami in konsumnimi društvi, 4. marca o zadržnih zvezah ter o bodočih nalogah zadruge, 18. marca o sadjereji, 13. maja o ljudskošolskem pouku z ozirom na zahteve kmetovalcev, 17. junija o zadržnem shodu na Dunaju in 29. julija o živinoreji. V Velenju in Šoštanju so se vršila predavanja, o gospodarskem položaju kmečkega stanu in kmetijskih zadrugah (11. febr. in 14. januarja), o sadjereji (18. marca in 8. aprila), v Zavrčnem 20. maja, v Ponkvi 24. maja in v Belih vodah 10. junija dve predavanja o sadjereji ter raznih kmečkih zadevah.

Zasluga odseka konjerejske družbe za šoštanjski okraj je izdajanje „Konjerejca“, strokovnega lista za konjerejo v slovenskem jeziku. Odsek je priredil 21. januarja v Velenju gospodarski shod, na katerem se je predavalo o konjereji ter o drobnem gospodarskem delu.

Upati je, da se bode izobraževalno delo v prihodnji društveni dobi v ravno tako obilni meri vršilo, k čemur bode gotovo mnogo pripomogla ljudska knjižnica v Šoštanju kot centrala za razširjanje ljudske izobrazbe v Šaleški dolini.

Svetovno-politični pregled.

Domače dežele.

Dne 4. t. m. je v odseku padel predlog za pluralitetni volilni sistem; glasovalo je 27 proti, 19 poslancev pa za ta nazadnjaški sistem.

Pododsek za volilno dolžnost je dovršil svoje delo ter predlaga naj se prepusti deželni zborom, da vstanove določbe o volilni dolžnosti.

Vlada bode posredovala glede zavarovanja volilnih okrajev v tem smislu, da bo predlagala naj se predlagana razdelitev Nemcem in Poljakom na ljubo zavaruje s kvalifikovano večino za tri volilna obdobja t. j. za 18 let, jo preteku te dobe naj se pa z večino treh petink sme razdelitev volilnih okrajev spremeniti. — Nemški nacionalci očitajo ministrskemu predsedniku, da je to velika nerednost, da je sam stavil ta posredovalni predlog in da bi bilo bolje, da bi bil to mešetanje prepustil Poljakom. V tem slučaju bi bili Čehi in Nemci lahko sprejeli predlog, tako pa, morajo Nemci vladi nasproti ostati neupogljivi in

prepuščajo Slovanom, ali hočejo sprejeti volilno reformo, kakršna je, ali jo pa pokopati.

Poslanec Wellenhof je interpeliral danes ministra za domobranstvo, ali je res, da je ogrski pravosodni minister odklonil načrt novega pravnega reda in ali hoče storiti vse, da se onemogoči še nadaljnje zavlacavanje te že nujno potrebne reforme. (Glej politični pregled v zadnji številki Dom.).

V železniškem odseku je predložil poslanec Šuklje svoje poročilo o poddržavljenju Severne železnice. Poslanec Steinwender je govoril proti zahtevam železniške družbe, katera zahteva veliko preveliko odkupnino ter predlaga naj se preide prek ta predlog na dnevni red in naj se počaka z odkupom do 1. januarja 1907, ko se vlada lahko posluži svojih po koncesiji ji pristojnih pravic. Pri vseh poddržavljenjih bi vlada morala bolj odločno pobijati pretirane zahteve posamičnih družb ter se postaviti odločno na stališče, da se kani poslužiti svojih koncesijskih pravic proti vsaki družbi, kateri preteče koncesijska doba — potem bodo pač drugače govorile in stavile tudi zmernejše odkupne predloge. Tudi poslanec Götz je označil predlog Severne železnice kot nesprejemljiv.

Vlada predloži v kratkem zbornici načrt nove pogodbe z Lloydom.

— Na Ogrskem stopa volilna reforma vedno bolj v ospredje. Socijalni demokratje so sklenili prirejati vsako nedeljo velike shode v Budimpešti in po deželi v prilog splošni, enaki in tajni volilni pravici. To prinese med ogrske narodnosti vsaj nekaj novega, svežega gibanja. Vlada pripravlja baje neko volilno reformo po pluralnem sistemu. Da se bo vpirala demokratizaciji parlamenta je pač jasno, saj bi si s tem sama skopala grob.

Rezervisti, kateri so bili klicani na vaje v takozvanih „ex lexnih“ razmerah, t. j. ko ni ogrski parlament posloval ter vladi dovolil proračun, bodo dobili neko odškodnino. — Vse te odškodnine znašajo poldrugi milijon kron.

— S hrvatsko-srbsko koalicijo bode glasovala tudi Starčevićeva stranka prava v hrvatskem saboru za vse predloge in zakone, katerim je predmet reforma hrvatske ustave v svobodnišnem in naprednem smislu, da, Starčevići obljubljajo v takih vprašanjih prevzeti celo inicijativo. Pridržujejo si pa prosto roko v državno-pravnih vprašanjih, katerih bi se po želji hrvatsko-srbske koalicije, bilo bolje ne tikati. — Vzdržujejo se vesti, da bode sabor kmalo razpuščen in da bodo razpisane nove volitve. Resolucijonaši so nekako v stiski, ker vidijo, da imajo Madžarom nasproti prav težko stališče, kajti vse dane obljube niso bile nikdar zapisane in je vse dogovorjeno samo na viteško besedo. Se li bode to pot obneslo madžarsko politično vitežtvo — bomo videli, — do sedaj se še ni nikdar!

Vnanje države.

— Rusija. Poročila o atentatih in najdenih bombah se vrste, kakor po navadi. Grof Voroncev Daškov je ponudil celo svoje posestvo obsegajoče 32 tisoč desetim kmetom na prodaj.

Država prevzame tudi vso zemljo na Altaju, ki je sedaj (Bog ve kako in zakaj) last krone, v svojo posest, da jo izroči kmetom, ki bi se hoteli tu naseliti. Vlada bi plačevala kroni odškodnino po 22 kopejk od desetine za dobo 49 let. Na Kavkazu so se začeli zopet boji med raznimi plemeni, Armeji, Tatari in Gruzini.

— Srbija. Skupština je sklicana za 14. t. m. Pogajanja z Avstro-Ogrsko

niso pretrgana. Listi poročajo zelo različno, nekateri trde, da se bo Srbija vdala in da naroči tudi svoje topove pri Škodi v Plznu, drugi zopet trde, da je ta naročila že oddala Creuzotu na Francoskem. Tudi vprašanje o posojilu še ni rešeno.

— Nemčija. Na mednarodnem kongresu za brezžično telegrafijo je Nemčija zahtevala, naj se osnuje skupno mednarodno centralno oblastvo, ta predlog je pa propadel, ker sta se Anglija in Italija energično postavili proti njemu. Nemčija je postavila proti Marconijevemu sistemu svoj posebni sistem, katerega imenuje „Telefunken“ (brzofiskri) sistem, ter si je prizadevala doseči mednarodne določbe svojemu sistemu v prilog in proti Marconijevemu sistemu, pa tudi to se ji ni posrečilo.

— Kuba stoji sedaj neposredno pod vlado severo-amerikanskih Združenih držav. Državni tajnik Taft je generalni guverner na otoku ter vlada v ime njune, dokler ne pride ameriškansko vojaštvo, ki bode otok okupiralo, dokler se prebivalstvo popolnoma ne pomiri. Kakor je videti, bode ljudstvo kmalu mirno, saj vse z veseljem pozdravlja ameriškanskega guvernerja in hvali njegove naredbe. Ko bo zopet mir, dobi Kuba morda zopet svojo vlado.

Dopisi.

Iz Trbovelj. V nedeljo, dne 30. septembra 1906 sta sklicala državni poslanec g. dr. Korošec in deželni poslanec gosp. Ferdo Roš javen shod v Trbovljah pri Španku. Udeležba je bila jako obilna (okrog 400 zborovalcev) sosebno so prostore zavzeli socijalni demokrati, česar posledica je bila, da je bil izvoljen predsednikom shoda sodrug Rinaldo, ki je dal prvo besedo g. dr. Korošcu. Govornik je v temeljitih govorih z njemu lastno spretnostjo in prikupljivostjo omenjal početek in nadaljevanje uspehov volilne reforme. Imel je v mislih militarizem, vojaško takso, katera se bode v bodoče nakladala le nevojakom z nad 1200 K dohodkov, ureditev orožnih vaj za kmetstvo ljudstvo, zavarovanje delavcev v slučaju bolezni, starosti ter preškrbljevanje vdov in sirot. Njegovemu izvajanju je sledilo splošno odobravanje, na čemer treba g. poslancu čestitati, kot na velikem uspehu v teh razmerah.

Za njim je nastopil deželni poslanec naš župan g. Ferdo Roš. V poljudnem, domačem govoru je pojasnjeval zborovalcem silno težko stališče slovenskih poslancev v deželnem zboru, kjer stoji 10 Slovencev nasproti 63 Nemcem, vendar se je že marsikaj doseglo s politično spretnostjo in primerno taktiko slovenskih poslancev v prid našega naroda. Njegov glavni govor pa je bil naperjen osobito proti nameravani ustanovitvi popolne nemške šole v Hrastniku, katero zahteva par nemških uradnikov in nekaj drugih zapeljanih delavcev. Govornik je zelo prepričevalno pobijal to neumestno idejo vzpričo izvrstnih vsem zahtevam vztrezajočih šol. Tudi njegovemu govoru je sledilo burno dolgotrajno odobravanje; izjemo so hoteli imeti le nekateri ginjeni in vredni čitatelji še bolj vrednega „Štajerca“, ki si je prejšnji dan privoščil g. Roša v zavdevi nemške šole v Hrastniku z vidnim namenom, da bi ga naši soc. demokrati izžvižgali, a naši soc. demokrati so razsodnejši nego hrastuški, kateri zahtevajo nemško šolo, kar priča sledeča na shodu soglasno sprejeta resolucija:

„Na shodu v Trbovljah pri g. Pustu zbrani zborovalci dne 30. septembra 1906 odločno protestujemo protizah-

tevi nekaterih uradnikov po ustanovitvi nemške šole v Hrastniku. Izjavljamo, da se popolnoma strinjamo in zadovoljujemo z dosedanjimi jezikovnimi naredbami na vseh tukajšnjih šolah in protestujemo proti vsaki preuredbi istih.“

Oglasil se je k besedi tudi neki sodrug Sitter, katerega pa radi njegovega kričavega glasa in „vzorne“ slovensčine žalibog ni nihče razumel. Gospod jurist A. Krammer je končno predlagal resolucijo o volilni reformi zahtevajočo nezaupnico slov. poslancem v prvi vrsti Sušteršiču, ki je bila že predlagana in sprejeta v Slov. Bistrici, oziroma Mariboru, toda na predlog predsednika shoda je bila odklonjena. Ko se je predsednik Rinaldo zahvalil obema poslancema za njune poučne govore, — se je shod zahlučil s krepkimi „Živio“-klici v zadovoljstvo vseh. Takih shodov bi trebalo pri nas še več, da bi ljudstvo prišlo do spoznanja resnice in pravice.

Iz Slov. Bistrice. (Nemška šola). Da imamo skoraj že v vseh spodnještajerskih trgih in mestih nemške šole, ki jih ustanavlja prosluli „Schulverein“, gre na rovaš določbe glede šol narodnih manjšin. Pogoji za napravo manjšinske šole so sprejeti v čl. 19. osn. drž. zakonov z dne 21. dec. 1867 in v drž. ljudskošolskem zakonu. Če je v šolskem okrožju vsaj 40 za šolo godnih otrok, pripadajočih narodnosti manjšine in če ni v oddaljenosti 4 km nobene druge javne šole z ucnim jezikom manjšine, sme ta manjšina zahtevati svojo šolo. Take šole snuje „Schulverein“ svest si, da se bo potem iz javnih sredstev vzdrževala. In baš vsled tega se poraja škandalozna krivica, da morajo Slovenci po naših trgih in mestih plačevati šolske doklade za nemško šolo, a da so primorani svojo dečo pošiljati v okoliško slovensko šolo, ki jih pa ni dolžna sprejeti.

Če torej v kakem kraju obstoji šola nemškega „Schulvereina“ ali laške „Lega nazionale“, zaradi tega Nemci oziroma Lahi ne zgube pravice terjati, da se jim šola vzdržuje iz javnih sredstev, če so zato dani pogoji.

V Slovenski Bistrici obstoji utrakvistična šola, to je unikum, ki ga mora obsojati vsak razumen šolnik, pa tudi vsak pravi Nemec. Kakor Slovencem tako je tudi Nemcem taka šola v škodo, kar dokazuje „Marburgerca“, ki je nedavno bridko tožila „von traurigen völkischen Verhältnissen und echten völkischen Rückschritt in Windisch-Feistritz“. Učiteljstvo ne more delati čudežev, če ni šola zasnovana na podlagi maternega jezika.

V spodnjih razredih te šole je učni jezik slovenski, v zgornjih pa nemški. V nižjih razredih se je torej nemškim učencem ubijati s slovensčino, v višjih pa slovenskim učencem z nemščino. Da se pri tem mnogo dragega časa porabi za vtepanje jezikov v glavnice ubogih šolarčkov in da pouk v vseh drugih strokah zastaja, je pač umljivo. Če bi se n. pr. dobilo sredstvo, da bi se otroci v počitnicah med II. in III. razredom temeljito nemščine priučili, potem bi šla stvar briljantno.

Da bi bilo mogoče kaj takega doseči, pa menda gospod Stiger sam ne verjame.

Vendar pa je bila slovenjebistriška gospoda do zadnjih dob s to šolo zadovoljna; a ker deluje na šoli tudi četvorica narodnih elementov, ki hočejo dečo vzgajati in poučevati, pa ne pomenčevati, zato je izdal iz Brežic došli notar Wiesthaler parolo, da se mora v Slov. Bistrici takoj ustanoviti nemška šola. In župan Stiger je dobil pred notarjem tak strah, da je hipoma po-

zabil na kanoniku gosp. Hajičku dano obljubo, da dokler bo on županovale, ne bo nemške šole. Hitel je k pobratimu Wastianu in ubrala sta jo na Dunaj k predsedniku „Schulvereina“, dr. Grossu in prosjačila za ustanovitev nemške šole v Slov. Bistrici. Dr. Gross jih je odslovil z zagotovitvijo, da se hoče „Schulverein“ izvanredno žrtvovati za Slov. Bistrico.

Minoli četrtek pa so se že vršile komisijonelne poizvedbe glede ustanovitve nemške šole. Vlado je zastopal okrajni glavar grof Attems, šolsko oblastvo okr. nadzornik Schmoranz, deželni odbor pa baron Warsberg.

Ves magistratni aparat je deloval z napeto nervoznostjo, da so se že Nemci sami smejali temu divjemu lovu. Vsako babo in zadnjega penzionista so vlekli na magistrat, kjer so se morali izreči za nemško šolo. Večina prigianih je govorila slovenski, kakor neka ženska, ki je na vprašanje je li Slovenka ali Nemka, krepko po slovensko odgovorila, da je Nemka in da je za nemško šolo!

Nalovili so z velikim trudom 120 otrok, ki bi pohajali nemško šolo in še od teh je polovica slovenskih. Začetkom prih. šolskega leta jo hočejo že otvoriti.

Slovincem je to zelo po volji, kajti to bo velika sreča za slovensko dečo, da jim ne bo treba več sedeti z nemškimi podivjanci na isti šolski klopi.

Pomilujemo le zaslepljene stariše in učiteljstvo, ki bo delovalo na nemški mučilnici.

Iz Ormoža. Desetletnica „Gasilnega društva za ormoško okolico“ se je obhajala v nedeljo 16. kimovca v kljub slabemu vremenu na dostojen in slovesen način. Predpoldan so se udeležili vsi ognjegasci skupno sv. maše v župni cerkvi. Pohvaliti moramo ob tej priliki izborni in točen nastop naših gasilcev! Ko so korakali z godbo na čelu, z lipovim listom za čelado, krepko in samozvestno skozi mesto proti cerkvi, se je vzveselilo pač marsikatero oko! Saj kdor hoče pomagati sosedu v sili, mora biti krepak in pogumen! Po maši se je pripelo 27 možem, ki so vstrajali deset let pri društvu, častne trakove na rokav. Neznatno je sicer to odlikovanje samo na sebi, a ponosen je pač lahko vsakdo nanje! Popoldan so korakali vsi ognjegasci skupno z gosti iz Središča na slavnostni prostor pri gosp. Kandriču. Vreme nam je nagajalo neprestano, zato smo se morali zadovoljiti z notranjimi prostori. Ob največjem naliu in viharju je prišlo tudi 18 mož slovenskega Gasilnega društva v Trgovišču; veselil nas je ta skupni obisk v kljub slabemu vremenu tem bolj! Da si je pridobilo društvo v Ormožu in v okolici s svojim delovanjem splošno priljubljenost, kaže obilen obisk naše slavnosti; razvila se je zato tudi kmalu splošna živahna zabava. Veselje je povečala lastna godba z mnogimi izvirnimi komadi. Med posameznimi točkami vsporeda so se vršile navdušene napitnice presvetlemu cesarju, ki je blagovolil podpirati naše društvo, vsem častnim in podpornim članom ter vsem onim, ki nas niso obiskali radi vremena. Cela slavnost je imela domač in pri srčen značaj; motilo nas ni prav nič. Umetalni ogenj je moral izostati. Splošna sodba je, da je društvo s to desetletnico mnogo moralno pridobilo. In ni čuda! Saj kdor ve, koliko truda stanejo vaje, koliko požrtvovalnosti se zahteva od vsakega člana v slučaju požara, ta bo umel najbolje, da enake desetletnice niso samo prazne parade! Konečno se zahvaljujemo vsem, ki so nas blagovolili obiskati in počastiti, posebno pa

velečastitim damam iz Ormoža, ki so se trudile s slavnostjo, in vsem, ki so imeli s prireditvijo dela in truda! Podpornike naznanimo svoječasno po častnikih. Za nadalje „Pomoz Bog!“

B. R. N.

Slovenske novice.

Štajersko.

— **Gg. naročnike,** kateri so nam s svojo naročnino še na dolgu, prosimo, naj to blagovole čim prej poravnati, ker zastanki že preveč naraščajo in bi bilo želeti, da se to spravi na čisto.

Upravišstvo.

— **Občni zbor „Slov. trgovskega društva“ v Celju.** S pričujočim Vas opetovano opozarjamo na izvanredni občni zbor, kateri se bode vršil v nedeljo, dne 7. t. m. v prostorih male dvorane „Narodnega doma“ v Celju točno ob 2. uri popoldne s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora. 2. Sprememba pravil. 3. Volitev predsednika. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti.

V smislu naloga ustanovnega občnega zbora opozarjamo posebno vnanje trgovstvo, da se predložijo popravljena pravila, katera bodo tvorila temelj za nadaljno delovanje društva in pričakujemo, da sa zanesljivo udeležite občnega zbora, da izrazite svoje mnenje glede morebitnih nedostatkov.

Sprevideli ste sigurno že vsi, kako potrebuje slovensko trgovstvo in to še posebno na Južnem Štajerskem, nove, dobre organizacije.

Vsak pasameznik naj si šteje v sveto dolžnost, naše društvo v vsakem oziru pospeševati, ker le na ta način nam bode mogoče slovensko trgovstvo akoravno pozno, vendar še rešiti iz sovražnih rok in isto spraviti pod zastavo zavednega društva, čegar naloga je, povzdigniti slovensko trgovstvo in isto dovesti do pravega pomena.

Zatorej udeležite se sigurno in blagovolite v svojem krogu agitirati, naj se tega zbora udeleži kolikor mogoče veliko trgovcev in trgovskih nastavljenecv.

Za „Slovensko trgovsko društvo v Celju“:

P. Kostič, J. Pajk,
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

— **Celjski Sokol** naznanja svojim članom, da od 1. t. m. ne sme več uporabljati velike dvorane v „Narodnem domu“ za telovadbo. Opustiti mora tedaj popolnoma telovadbo. Bratje telovadci, ki imajo svojo telovadsko obleko shranjeno v garderobi „Narodnega doma“, se pozivajo, da pridejo čim prej po njo.

— **Za „Sokolski dom“ v Celju** je daroval **10 K** znani Hrvat gospod **Peter Derganc,** celjski mestni ekonom vsled poravnave v častni zadevi gosp. Ivan Kristana, cand. phil. na Dunaju.

— **Slovensko deško okoliško šolo v Celju** obiskuje ob pričetku tekočega šolskega leta blizo 400 dečkov. Vidi se, da te šole še ne bode tako hitro konec, kakor bi gotovi sloji to tolikanj srčno želeli!

— **Celjski župan vitez Jabornegg** — kranjski „Nemec“ ter pri vandrani Prus Westen, imejitelj tovarne za kovinasto posodo v Gabrju pri Celju, sta hotela sistirati občinske volitve za celjsko okolico, ki so se pričele 1. oktobra t. l. — Po njiju izjavi baje niso bili volilci pravilno uvrščeni glede davščine in tudi razglas volitev je bil premalo časa, oziroma prepozno javno znan. Seveda se je to izkazalo kot neosnovano in politična oblast ni našla povoda, ugo-

dit želji označenih čuvajev „nemštva“ v celjski okolici.

— **Denarna centrala „Zadružne Zveze“ v Celju** izkazuje z 30. septembra t. l. naslednji denarni promet in bilanco:

Vplačani deleži	K	103.060.—
Izplačani „	„	310.—
Stanje deležev	K	112.750.—
Prejete vloge v tekočem računu	K	2.635.529'61
Vzdignjene vloge v tekočem računu	„	1.186.711'16
Stanje vlog v tekočem računu	K	1.148.818'45
Izplačana posojila v tekočem računu	K	2.080.657'40
Vrnjena posojila v tekočem računu	„	541.322'31
Stanje posojil v tekočem računu	K	1.539.335'09
Gotovina, poštna hranilnica in naložbe	K	43.010'23
Denarni promet je iznašal:		
prejemki	K	5.675.593'43
izdatki	„	5.668.683'29
Skupni denarni promet toraj	K	11.344.276'63

— **Odlikovanje.** G. Matija Koren, župnik v Žalcu je dobil zlati križec s krono za zasluge.

— **Iz šole.** Gdč. Elza Klemenčič pri Sv. Martinu v Rožni dolini je dobila 4 mesečni dopust; nadomestuje jo absolvirana kandidatinja gdč. Angela Siter iz Št. Pavla pri Preboldu.

— **Mesto okrajnega zdravnika** v trgu Vojniku je razpisano. Zdravniški okraj obsega občine: trg Vojnik, Bezovica, Višnja vas, Škofja vas, Frankolovo, Nova cerkev, Dobrna in Sv. Martin v Rožni dolini. — S to službo je spojen letni pavšal od 1200 K, ter je zdravniku zagotovljena velika zdravniška praksa. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Prošnje naj se pošiljajo do 31. oktobra 1906.

— **Šentpavelska godba** priredi v nedeljo, dne 7. oktobra t. l. v zgornjih prostorih gostilne g. Vedenika v Št. Pavlu koncert na čast odhajajočemu sotrudniku g. učitelju Ivan Pettraku. Začetek ob 6. uri popoldne. — Prostovoljni prispevki se uporabijo v nabavo novega kontrabasa.

— **V. izkaz darov za pogorelce v Radmirju v Savinjski dolini.** 108 Karl Goričar 5 K. 109 Rezi del Negro 2 K. 110 Marija Brezovnik 1 K. 111 Anton Miklavc 1 K. 112 Strnad 50 vin. 113 Brišnik Miha 2 K. 114 Lekše 60 vin. 115 Kačunda Florjan 1 K. Vsi v Mozirju. — 116 Jakob Škraber, organist v Grižah 5 K. 117 Darovanje v Bočni 52 K 50 vin. 118 Darovanje v Mozirju 79 K 24 vin. 119 Župni urad Sv. Jurij ob juž. železnici 25 K. Po nadučitelju g. Ivan Kelc-u v Novi Štifti nabrani darovi in sicer od 120 Aleš Rotter 2 K. 121 Joža Ramšak 20 vin. 122 Neža Suhovršnik 1 K. 123 Franc Štorgelj 2 K. 124 Matjaš Janez 2 K. 125 Jakob Vrtačnik 2 K. 126 Jakob Sovinšek 2 K. 127 Matija Šark 1 K. 128 Janez Hribar 1 K. 129 Matija Podpečnik ml. 1 K. 130 Urban Tominšek 2 K. Do sedaj skupaj nabralega 1462 K 44 v. Srčna hvala vsem darovalcem!

Odbor za pogorelce v Radmirju.

Josip Terčak, Gregor Dupelnik,
nadučitelj, župnik,

Ignacij Strmecki,
učitelj.

— **Uradnik-ringelšpilar.** Pri šulferajnski veselici v Slov. Bistrici dne 8. septembra je sodeloval kot ringelšpilar nek davčni adjunkt iz Celja. Mož je tamkaj na dopustu zaradi bolezni! Kakor je videti se mu godi že bolje.

— **Nesreča na železnici.** V Ponkvi se je dne 2. t. m. pretrgalo kopčalo

enega vagona, kar je zakrivilo, da je bil en vojak ranjen na glavi. Krivo je temu, da rabijo pri vlakih zavore, ki različno delujejo. Poštni vlak je imel poldrugo uro zamude.

— **Himen.** Dne 3. t. m. se je poročil pri sv. Petru v Ljubljani gospod Hinko Šumer, učitelj na deški šoli v Šmarju pri Jelšah z gospodično Felicito Machovo, učiteljico na dekliški šoli ravnotam. — Starešini sta bila gg. Tomislav Kurbus, učitelj na Šivnici in Ivan Debelak, učitelj v Šmarju. Bilo srečno!

— **Služba vodje zemljiške knjige** je razpisana pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru. Prosilci zmožni tudi slovenskega jezika v govoru in pisavi naj vložijo svoje prošnje vsaj do 12. oktobra t. l. pri predsedništvu.

— **Znana tvrdka Greinitz Neffen** se spremeni v akcijsko družbo. Operacijo izvede nižeavstrijska Eskomptna banka v družbi s štajersko Eskomptno banko, akcijski kapital bo znašal šest milijonov kron, ki pa ostane večinoma v rokah rodbine Greinitz. Ta Graško-Tržaška tvrdka je ena največjih železninarske stroke v Avstriji.

— **Poroka.** Torek, dne 2. t. m. poročil se je na Dunaju naš rojak c. kr. ministerjalni tajnik v prezidiju ministrskega sveta in privatni docent na vseučilišču dunajskem dr. Iv. Žolger z gospico Elzo Friedmann-ovo, hčerko Maksimilijana Friedmann-a, veleindustrija na Dunaju. — Priče so bile in sicer za ženina: Njegovega Veličanstva tajni svetnik ekselencja Oto Morawetz pl. Klienfeld in državni in deželni poslanec in dvorni svetnik dr. Miroslav Ploj, in za nevesto: gospod generalni konzul in avstro-ogrske banke generalni svetnik Adolf Wiesenburg plem. Hochsee.

— **Zabavno izobraževalno in podporno društvo „Zvezda“ na Dunaju** XVII. Theresiengasse št. 18 priredi v nedeljo, dne 7. oktobra 1906 v restavraciji E. Schwarz I. Auerspergstrasse št. 6 zabavni večer s petjem in tamburanjem. Začetek točno ob 7. uri zvečer.

Kranjsko.

— **Novo državno cesto Jugorje-Hrast** čez Gorjance so v soboto izročili prometu.

— **Grozna smrt.** 16letni posestnikov sin Anton Banko v Št. Pavlu pri Domžalah je delal v mlinu očetovem. 27. pr. m. zvečer ga je pa našel oče stisnjenega med kolesi. Levo roko je imel dvakrat zlomljeno ter lobanjo zmečkano, da je morala smrt takoj po nesreči nastopiti. Banko je hotel najbrž pregledati kolesne osi zaradi mazanja, a ga je vsled njegove neprevidnosti zgrabil vijak na kolesih za rokav.

— **Stara pravda.** Medvodska tovarna bo obhajala prihodnje leto 25-letnico pravdanja proti nekemu kmetu zaradi vodnih pravic.

— **Ne ptič in ne miš.** „Novi Slov. Štajerc“ pripoveduje sledeči dogodek, ki je baje resničen: Učitelj vpraša mater, ki je pripeljala svojega sinka v šolo, kaj je njegov materni jezik, nemški ali slovenski. Mati: „Pač ne vem.“ Učitelj: „No, kako govorite doma?“ Mati: „Mešano — nemški in slovenski.“ Učitelj: Razlika je ta: ako se otrok vpiše za Nemca, se bo poučeval le v nemškem jeziku, ako pa za Slovenca, pa tudi v slovenščini.“ Mati po kratkem premišljevanju: „Pa naj bo — Hrvat.“ To se je zgodilo letos v — Ljubljani!

— **Dijaško podporno društvo „Radogoj“.** V odborovi seji dne 1. okt. se je vzelo najprej blagajnikovo poročilo o denarnem stanju na znanje;

odobravalo se je, da je nekaj gospodov bivših podpirancev ali že povrnilo vse podpore ali jih še redno vrača, kar bodi tudi drugim za zgled. Z veseljem se je vzelo tudi na znanje, da nekateri podpiranci vršijo svoje dolžnosti z veliko resnobo, dva pa da sta bila v preteklem šolskem letu promovirana v doktorja filozofije. Po tajnikovem poročilu je odbor dovolil 14 prosilcem po 200 K podpore za šolsko leto 1906/7. Med temi je 1 iz Istre, 1 s Koroškega, 2 s Štajerskega in 10 s Kranjskega. Ako bi bil izplačal še deželni odbor kranjski od deželnega zbora dovoljeno podporo, bi se bilo lahko pomaglo še več potrebnim in vrednim prosilcem. — Prosilci naj se zglase za svoje priloge pri društvenem blagajniku g. nadinženirju Fr. Žužku, Sodnijske ulice št. 4.

— **Nove šole.** Da se sezida nova šola v Muljavi pri Višnji gori, bo komisijsionalna obravnava na licu mesta 15. t. m. ob 10. uri dopoldne, 16. t. m. ob desetih dopoldne bo istotako komisijsionalna razprava v Polici pri Višnji gori zaradi razširjenja ondotne šole.

— **Napaden orožnik.** Dne 30. septembra ponoči so napadli fantje iz Tomažje vasi pri Beli cerkvi tamkaj patrolujočega orožnika Ivana Broliha ter ga kamenjali. Ker le niso odnehali in ko je bil orožnik dvakrat s kamenjem zadet in lahko poškodovan na glavi, je bil primoran streljati. Florijan Mehak iz rečene vasi je bil skozi obedve nogi prestreljen. Šest fantov je bilo isti dan aretovanih, šest se jih je drugi dan samih prijavilo sodniji, Mehak se nahaja sedaj v bolnišnici v Kandiji.

— **Vinski semenj v Krškem.** Prvi letošnji jesenski vinski semenj ta krški in sosednji spodnještajerski kraj bo v Krškem v soboto, dne 3. septembra ob 9. uri dopoldne. Kdor bo takrat kupil vino, je bo še lahko pred sv. Martinom spravil v mesto, kar je glede daca precejšnje važnosti. Ker se ob takih prilikah zlasti na tem semnju navažno sklepajo dobre obojestransko zadovoljive kupčije, opozarjamo naše vinogradnike, gostilničarje in vino-vince že sedaj na ta semenj.

— **„Posavska straža“** bode ime novemu narodno-gospodarskemu listu, ki bode izhajal trikrat na mesec v Brezicah (glavni urednik odvetnik dr. Benkovič) in bode zastopal lokalne zadeve v štajersko-kranjskem Posavju. V političnem oziru se bode pa glede na domači politični prepir zavzemal za spravljivost med strankami. Tiskal se bode v Krškem.

— **Dolenjske novice.** Sokolsko društvo se je ustanovilo 30. pr. m. v Krškem ter izvolilo za starosto g. Vinka Zmarija, za podstarosto g. H. Stan-zeja in za načelnika g. Karla Humeke. — Štajerski „Narodni list“ se bode tiskal v novi krški tiskarni. — V Metliki je praznoval obče priljubljeni in miroljubni proš. preč. g. Dovgan zlato mašo. — V Mokronogu je postal kapnik ondotni kaplan č. g. Bukovic. — Krško Pedagoško društvo je v soboto zborovalo v Št. Rupertu na Dolenjskem. — Pri Sv. Križu pri Kotanjevici bodo v bodočem letu zidali novo župnijsko cerkev, ker je stari, ki je itak premajhna, strela zvonik razpadla. — V Novem mestu, na kmetijski šoli v Grmu je v bodočem tednu sedmredni tečaj o sadjereji za ljudske učitelje, katerega se bode udeležilo kaci 10 nadučiteljev.

Koroško.

— **Nemško-nacionalna nesramnost.** Na celovško realko je prišel za profesorja neki Slovenec. „Freie Stimmen“ so zaradi tega že v dveh

številkah napadle z njim lastno nesramnostjo ravnatelja te realke, češ, da je storil „eine unerhörte Herausforderung“, kajti Slovenec govori nemščino tako, kakor se govori učni jezik. Tako v prvi številki. V drugi številki slovenski suplent samo še lomi nemščino in „kako naj kranjski Slovenec, ki se je nemščine na visoki šoli za silo navadil in jo z močnim tujim naglasom tolče, nemškim dečkom odklene lepoto njihovega materinega jezika, za katero sam nima čuta“. „Ravnatelj se je najbrž zmešalo, da je nastavl takega učitelja“, „bojujemo se proti neumnosti, netaktnosti in izzi-vanju“. Ta nesramni tevtonski veter piha zato s tako silo, ker na celovski realki ni mesta za kričaća, ki vzlic svojemu nadutemu nacionalizmu nima za pouk potrebnih izpitov. Zaradi tega je seveda ravnatelj norec in slovenski suplent nevednež. Kaj ko bi te dve lastnosti pristojale piscu omenjenih napadov v „Freie Stimmen“? Kar se tiče priučene nemščine, bi pa o tem vedela povedati večina koroških učiteljev in tudi oče Dobernik, ki se je šele z desetimi leti začel nemški učiti, ko je nehal krave pasti po slovenskih pašnikih.

Primorsko.

— **Trgatev na Goriškem.** Lepšega in ugodnejšega vremena, kakor ga imajo zdaj na Goriškem sploh, si ne moremo želeti. Trgatev sicer letos ne bode bogata, ampak le srednje vrste, a vinska kapljica bode izvrstna.

— **Stavka v Trstu.** Delavci skladišč v Trstu so v sredo sklenili, da prično danes stavko, če se njihovim prošnjam ne ugodi. Delavci v luki so so se z njimi sporazumeli in sklenili isto storiti. Poslanec Mazorana in dr. Pitacco sta opozorila trgovskega ministra na posledice take stavke in zahtevala, naj vlada posreduje, da se štrajku izogne.

— **Učiteljica na Legini šoli pri Sv. Ivanu.** Mestni svetovalec dr. Slavik je v debati v mestnem svetu o italijanski šoli pri Sv. Ivanu navedel slučaj, ki kaže, kake vrste Italijani so tisti, ki pohajajo v Legino šolo pri Sv. Ivanu. Prejšnja učiteljica te šole je namreč letos to mesto zapustila, ker ni mogla s svojimi učenci več izhajati. Učiteljica je znala samo italijanski in niti besedice slovenski. Otroci pa so bili po veliki večini Slovenci. Tako je prišlo do tega, da učenci niso umeli svoje učiteljice, učiteljica pa ne njih. Najeli so drugo učiteljico, ki zna slovenski in ta se mora z otroci razgovarjati v slovenskem jeziku.

„Piccolo“ je pojasnil dr. Slaviku, da so na Legini šoli sami Italijani (tudi Gorazd in Metodij??), da je prejšnja učiteljica šla iz Sv. Ivana, ker je bila prestavljena na boljše mesto v — Oprtalj (!!!) in da tudi nova učiteljica, ki sicer zna slovenski, govori z otroci le italijanski. Ta lov na slovenske otroke je res gnjusen in smešen obenem.

— **Nemška dekliška šola v Pulj.** „Polaer Tagblatt“ je začel agitacijo med uslužbenci vojne mornarice, naj podpirajo tega lista zahteve, da se ustanovi samostojna nemška dekliška šola v Pulj, češ, da nad 100 deklic ni bilo sprejetih v mornariško šolo zaradi pomanjkanja prostora.

To je vendar že več nego nesramno, ni dovolj, da se tej gospodi pod pretvezo nemškega armadnega jezika vzdržuje nemška mornariška šola za dečke in deklice, da jim minister Marchet gradi samostojno deško šolo za okolo 150 tisoč kron, zahtevajo sedaj še samostojno dekliško šolo. Minister Marchet bo gotovo dobil sred-

stva tudi za to, saj je vnet in goreč član „Südmarke“ in Pul spada še v Südmarkin okraj, kakor nam to zatrjujejo. Lahki ne vidijo nevarnosti, ki jim preti s te strani in tirajo kratkovidno politiko jeze, sovraštva in zavidnosti proti svojim sodeželanom Slovenem in Hrvatom, Nemci se pa ta čas lepo utrjajo v deželi — in ko bo laška gospoda spregledala — bo že prepozno, da bi se jim še mogli ubraniti. Istra bo potem v resnici „Südmarkgebiet“.

Druge slovanske dežele.

— **Rusko gledališče v Odesi** je v noči od 1. do 2. t. m. do tal pogorelo. Bilo je najstarejše gledališče v mestu.

— **Trgovska in obrtna zbornica v Pragi** je slavila dne 4. t. m. petdesetletnico svojega obstanka ter je imela ob tej priliki slavnostno zborovanje v dvorani češke akademije.

— **Proti zvišanju poštnih in telefonskih pristojbin.** Dunajska trgovska zbornica pripravlja protestno akcijo proti zvišanju teh pristojbin ter vabi vse trgovske zbornice po državi, naj se ji pridružijo.

— **Trgovci v Pragi** so sklenili, da ako vlada v resnici poviša telefonske pristojbine, s 1. januarjem odpovedo naročnino za telefon.

— **Kooperacija hrvaško-srbske koalicije** s Starčevićovo stranko prava v hrvaškem saboru je zagotovljena ter bo Starčevićeva stranka prava, čuvajoč svoje državnopravno stališče, delovala za ustavne reforme.

— **Jubilejna razstava v Pragi.** Trgovska in obrtna zbornica je sklenila osnovati jubilejno razstavo v Pragi v proslavo šestdesetletnice vladanja našega cesarja, ki bode 1908. leta. — V ta namen je že določila fond 100.000 K.

— **Narodni kolek na korist družbe sv. Cirila in Metoda za Istro.** Mnogo odvetnikov in trgovcev v Zagrebu je sklenilo prilepljati ta kolek na vsa svoja privatna in službena pisma in spise. Naj bi je vsi ljubitelji narodne izobrazbe posnemali.

— **Električno centralo** hoče napraviti mesto Zagreb ter potrositi v ta namen okolo 2 milijona kron. Vraždinci svare Zagrebčane, naj ne od dajejo tega velikega dela, onemu, ki jim bo stavil najcenejšo ponudbo, ampak onemu, ki jim daje največ garancije za pošteno, solidno delo. Vraždinci govore iz svoje bridke skušnje, ker je njih elektrarna taka, da imajo z njo večno stroške.

— **Oddelni predstojnik za gospodarske stvari** ostane pobožna želja Hrvatov. Tako je izjavil hrvatski minister Josipović. V nagodbi med Ogrsko in Hrvatsko so določeni samo trije oddelni načelniki pri deželni vladi v Zagrebu, oni ki so 68. sklepali nagodbo niso mislili na gospodarstvo. Madžari pa sedaj nočejo čuti o tem in ne maraja menjavati stare nagodbe.

Svetovne vesti.

— **Prometna reforma na avstrijskih železnicah** je stopila 1. t. m. v veljavo. Strokovnjaki jo hvalijo, da je dobro premišljena in da pomeni velik napredek na polju železniškega prometa. Izvedba te reforme nam zagotavlja tudi večjo varnost v prometu, kar je vsekako dobro in tolažilno za potujoče občinstvo. Reforme se tičejo spopolnitve signalizacije, upeljave samotvorne zavore, obvarovalnih naprav na postajah, povečanja vozne hitrosti in pomnoženja vlakov.

„Belo“ (barva ali luč) pomeni prosta vožnja, „zeleno“ počasi, „rudeče“ stoji! „Modro“ luč rabijo odslej

samo za ranžiranje, „belkasto“ za označenje napajalcev. Tudi signale z električnim zvoncem so zelo omejili.

Število vseh pri vsakem vlaku delujočih lokomotiv se je povišalo od 3 na 4 ter se bode temu primerno zamoglo tudi povišati hitrost vlakov. Vsi brzo in osebni vlaki morajo imeti vseskozi samotvorne zavore.

Velike važnosti je tudi ta reforma da bodo sedaj smeli voziti vlaki samo v gotovi „prostorni oddaljenosti“ med seboj in ne samo v „časni oddaljenosti“. To se pravi, da bode vsak vlak smel zapustiti postajo le ta čas, ko dobi od prejšnjega vlaka signal, da je ta že dospel v določeno „prostorno oddaljenost“. Tako se bode znatno zmanjšalo število nesreč.

Če ni mogoče telegrafično ali telefonično naznaniti, da ima vlak zamudo, mora vendar vsak vlak točno prispeti na križišča in ne sme dotične postaje pred zapustiti, dokler ne dobi sigurne vesti, kje je nasprotni vlak. Tako se bode preprečilo premnogo trčenje vlakov in ovarovalo premnogo človeško življenje.

Listnica uredništva.

Pisatelju članka: Ruska revolucija in Slovenci. Razliko med ruskim narodom in carskim absolutizmom sem delal vedno, saj tudi jaz le predobro vem, da je ruski carizem plod bizantinskega absolutizma in tatarsčine in ga zaradi tega prav tako iz dna duše mrzim, kakor kdo drug. Vem pa in upoštevam to, da se žalibog to zlo ne bo dalo tako naglo odstraniti iz ruskega narodnega življenja in iz ruskega državnega ustroja. Razvoj ruske revolucije sem proučeval po istih virih kakor Vi, samo da sem Dostojevskega izbral za svojega glavnega učitelja v spoznavanju ruske duše. Aljoša Karamazov je po mojem mnenju tip pravega ruskega revolucionarja. Aljoša je na videz boječa, splasena duša, filister bi človek dejal, ki se v ničem ne razlikuje od velike množice navadnih, vsakdanjih ljudi. In vendar, ko si bodo njegove ideje osvojile vse ruske glave in vsa ruska srca, bo konec carizma, in činovniške samovolje, brez vsega nasilstva. Za Aljošo pride doba, ko potihne sedanja, po mojem poštenem prepričanju ptuja, neruska revolucija, ko bode teh glasnih in teatralnih rabuk konec, začela bo še le ona v resnici ruska revolucija, katera bode ves ruski narod v resnici preporodila. Za to Aljoševsko revolucijo se hoče več poguma nego za današnjo, kajti tak revolucionar ne pride nikdar niti do jednourne slave, njegovega imena ne objavljajo časopisi, in ne proslavljajo navdušeni dijaki, njegov delež na tem svetn jo tiho vstrajno delo, samozatajevanje do skrajnosti. Zato pa treba vsaj toliko poguma kakor Mazarinu. Vjeri Sasulicevi in drugim. Od Rusije ne pričakujem jaz kot Slovenec nič, nisem verjel in ne verjamem v oficijelno Rusijo, verjamem v ruski narod, kateremu želim od srca, da se povspje tudi on enkrat do svobode. Pa tudi od ruskega naroda ne pričakujem za Slovence nič, ker sploh ne verjamem, da bi mogel dobiti od z u n a j kakeršno si koli bodi pomoč. Kdor si sam iz sebe ne more pomagati je brez upanja zgubljen, kdor ima pa v sebi dovolj moralne moči, da se vzdrži in si zavaruje življenje ga tudi ves svet, če bi se proti njemu zarotil, ne more ugonobiti. To spoznanje in tak pogum bi rad vzbudil v svojih rojakih. Mogoče da sem na krivi poti, prizadeval sem si pa pošteno spoznati resnico in to kar sem spoznal, izražam v svojih člankih, zato menim, da smem tudi jaz z Mazzinijem dati svojim čitateljem zatrdilo: Posso errare, ma non di core. Posso ingannarmi ma non ingannarvi.

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravju v prospeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno znamko župnik Kneipp

Trgovski pomočnik

dober prodajalec, se sprejme takoj v večjo manufakturno trgovino. Ponudbe pod „F. F. 73“ na upravništvo Domovine.

(532) 2-1

Suhe gobe, oljate in petrolejske sode kupi

Anton Kolenc v Celju

vsako množino, po najvišjih cenah.

(120) 46-35

SVOJI K SVOJIM!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zadrugo

„CROATIA“

pod pokroviteljstvom kralj. glavnega mesta Zagreba.

Ista zavaruje na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah.

Vsa pojasnila daje Podružnica „Croatia“ v Trstu.

(425) 11-5

Zastopniki se iščejo po večjih krajih Kranjske, Štajerske in Koroške

Zahvala!

Povodom požara moje viničarije pri Kapeli blizu Radgone, ki je nastal dne 9. 9. t. l. zaran me veže dolžnost da tukaj javno domačim in sosedom od blizu in daleč posebno g. Leopoldu Horvat, g. Francu Hausman trgovcu, g. Vogrinčič, gost. g. Alojzu Jakob iz Maribora, ki so tako pridno in vstrajno pomagali gasiti in s tem zabranili veliko nesrečo, izrekam prav pristožno zahvalo in Bog plati.

Neuschloss, dne 1. 10. 1906.

Graf Dom. des Enfants d'Avernas.

(531) 1

Skoraj brez kapitala

dobi vsak inteligentni delavec (tudi žena) s prodajanjem nekega konsumnega predmeta, katerega lahko uvede v vsako gospodinjstvo, dober postranski zaslužek. Pismo pod „Mas-senabsatz Nr. 300“ na ekspedicijo anonc

Eduard Brann, Dunaj 1. Rotenturmsstrasse 9.

(528) 5-1

Kupujte narodni kolek!

Pri prvovrstni avstrijski zavarovalni družbi (270) proti požaru in za življenje najdejo 12-10

posredovalci

kot krajevni in okrajni zastopniki izplačujoči se postranski posebi, kot glavni zastopniki in stalni potovalci dobro stalno službo. Ponudbe pod „15305 Gradec“ poste restante.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, z dobrim spričevalom se sprejme do 15. oktobra t. l. kot vodja filijalke, več slovenskega in nemškega jezika ter dober prodajalec. Ob enem se sprejme tudi priden in krepak iz boljše hiše in z zadostujočimi šolskimi spričevali.

učenec

Ponudbe je pošiljati na naslov: (521) 2-2

Florjan Gajšek, trgovec v Luki pri Lusu.

Stanje hranilnih vlog ———

———— 22 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3
poprej na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignene obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne listine.

Rezervni zaklad nad 760.000 kron.

(42) 12-10

Učenec

14—16 let star poštenih starišev se sprejme v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe sprejema 3-2

FRAN MLAKAR v IDRIJI.

Cunard Line.

Najboljša in najcenejša, zelo pripravna vožnja

v Ameriko!

Vsaki 14 dni vozijo Trst-New-York

parniki z dvema vijaki in brezžičnim brzojavom opremljeni, 10.000 ton noseči. — Pojasnila in vozni listi se dobijo pri zastopniku:

ANDREJ ODLASEK, Ljubljana
Slomškove ulice št. 25.

Bližnji odhodi parnikov iz Trsta: PANNONIA, ponedeljek, 1. oktobra 1906. CHARPATIA, ponedeljek, 15. oktobra 1906. ULTONIA, ponedeljek, 22. oktobra 1906.

(1) 52

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami

prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ul. št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pismeni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

Umetalni ogenj Lampijoni

Koriandoli (Confetti) Serpentine

Papirnati krožniki Papirnate servijete

svinčniki kamenčki
peresa tablice
peresniki gobice
radirke črnilo

Trgovske knjige

v vseh velikostih črtane, z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradil, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice
po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za obdinske urade
krajne
šolske svete, učitelstvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnike, notarje in privatnike.

Lastna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče

vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah. ♦♦♦♦♦♦♦♦

Stambilje

pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice

umetne, pokrajinske in svetle, od najpreprostejših do najfinejših izpeljave. ♦♦♦♦

Albumi za slike, dopisnice in poezije.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago. —————

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priazna dobro blago. • Solidna in točna posredstva.

40%

manj delavske sile potrebnijejo gasilna društva pri bri galnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. Smekal-a

iz Smichova. Podruž. Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh potrebnih. Tudi na obroke.

S spoštovanjem (109) 26-20

podružnica R. A. Smekal.

Ne polagajte Vašega otročka nikamor drugam, kakor v voziček na angleških peresih, kajti ta je zibka, postelj in voziček. — Dobe se pri P. Kostič-u v Celju.

Trgovskega pomočnika

za trgovino mešanega blaga, dobrega prodajalca iz boljše hiše z dobrimi učenci in z dobrim spričevalom in z dobrim spričevalom (527) sprejme 3-2

FRANC PERGER, trgovec, Dobova pri Brežicah.

Zahvala.

Povodom smrti nepozabnega soproga ozir, predragega in blagega očeta, gospoda

Anton-a Arzenšek

izrekamo tem potom prirčno hvalo vsem znancem in prijateljem, ki so nas v bolezni in smrti pokojnika tolažili v prvi vrsti mnogoč. g. dekanu Francu Krastelj za ginja in prirčen govor v cerkvi, dom. g. župniku za mnogobrojne obiske med boleznijo in druge požrtvovalnosti, vsem 15 č. gg. duhovnikom, ki so prišli k pogrebu, nadalje g. učiteljem in gđc. učiteljicam, ki so se v tako mnogobrojnem številu udeležili pogreba za ginja petje, sosebno še dom. g. naduč. Rosensteina za obilen trud, g. Eberlu za orgljanje, gosp. Tribniku, B. Serajniku, Dobniku, Jurkotu itd. itd. katerih ni daljna pot zadrževala, da so dragemu ranjkemu zadnjo čast skazali. Slednjič bodi prirčna hvala tudi vsem prijateljem, znancem in onim, ki so od blizu in daleč k pogrebu prihiteli, ki so poslali ali prinesli krasne vence ali na drugi način svoje sožalje izrazili.

Vsem, tudi ne imenoma tukaj navedenim tem potom izreka prirčno zahvalo

(529) 1

žalujoča rodbina Arzenšek.

STRANICE, PRI KONJICAH, dne 3. vinotoka 1906.

Dokazano je, da je

TOMAŽEVA ŽLINDRA

iz Tomasovih tovarn z. z o. p. Berolin W.

najboljše in obenem najcenejše umetno gnojilo, ki obsega fosforovo kislino, bori disa za travnike.

polja, hmeljišča kakor tudi za vinograde. Čas za jesensko gnojenje je tu.

S cenami kakor tudi poučnimi spisi točno posluži

Trgovina z železnino „MERKUR“, P. Majdič, Celje.

Preprodaja umetnih gnojil za Spodnje Štajersko in Kranjsko.

Potnikom v Ameriko

v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

sprejema potnike za linijo čez Pariz-Havre po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni; odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden uradnikov do Havre. — Govori in piše se v vseh jezikih.

Kdor hoče potovati, naj se pisмено obrne zanesljivo na nas in sprejel bo brezplačno najboljša pojasnila. (39) 52-40

Zvezna tiskarna

se priporoča častiti duhovščini, slavnemu učiteljstvu, pisateljem in p. n. občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. — Ker

je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, ozir. električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini. V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne diplome. — Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošure, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadružne knjižice, poročna naznanila, napise za slavoloke itd.; sploh izvršuje v kratkem času vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari okusno in ceno. — Veleč. duhovščini, slavnemu učiteljstvu, župnijskim in občinskim uradom, krajnim šolskim svetom, posojilnicam ter p. n. občinstvu se priporoča za vezavo knjig v priznane trpežni izpeljavi. — Za posojilnice, hranilnice in druge zavode se izdelujejo hranilne knjižice vezane v celo ali pol platno z zlatim ali črnim tiskom po nizki ceni. Za mnogo-brojna naročila se priporoča

Zvezna knjigoveznica.

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so

Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo

Vsak šivalni stroj ima varstveno znamko.

stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev

CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (20) 52 38

Darujte družbi sv. Cirila in Metoda!

POZOR!

POZOR!

JOS. LAMPRET, ŠOŠTANJ

mizarska delavница s stroji

priporoča svojo veliko zalogo popolnoma izgotovljenih

OKEN, v velikosti do 1'50, 1'60, 1'70, 1'80, 1'90 in 2 m po konkurenčnih cenah.

VRATA istotako izgotovljena v velikosti od 2, 2'20, 2'30 2'40 m. V zalogi je zgotovljeno pohištvo.

Zagotavlja solidno in točno postrežbo. Načrte za okna in vrata pošilja na ogled.

(375)

Južnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. pro-**
sinca 1905 pri zemljiških posojilih od pet na

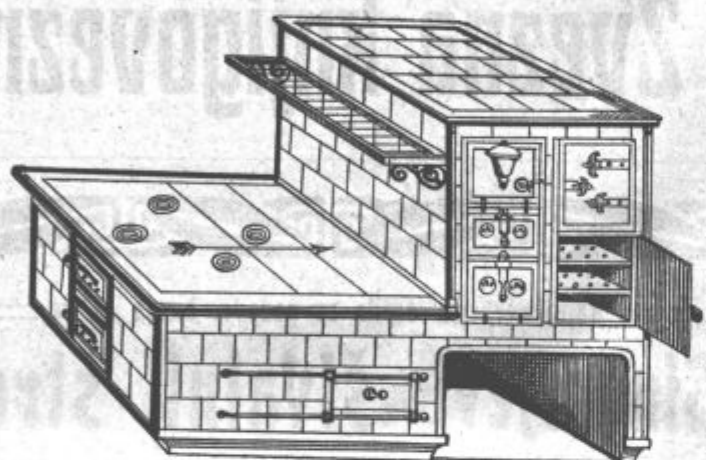
štiri in tričetrt odstotke

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih
 Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

(43) 50—38

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot dosedaj **4%**.

RAZLIČNE TEHTNICE.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

VSAKOVRSNE VODOVODE,

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Izdelujem nove ter popravljam
 tudi stare, bodisi decimalke,
 premostne ali sploh vsake vrste
 tehtnic.

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor
 tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
 ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
 tudi zidarska dela z jamstvom dobrega

bodisi iz studencev, vod-
 njakov ali hidravličnimi
 vidri, odkoder se voda lahko
 poljubno napelje bodisi v

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

VSAKOVRSNE ZELEZNE OGRAJE

okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljava strelovodov itd.

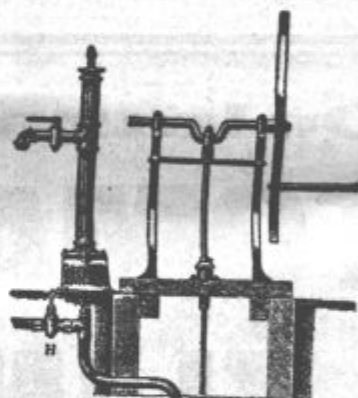
Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(19) 52—40

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključalničar
 CELJE, Poljska ulica št. 14.

Posojilnica v Celju v lastni hiši „Narodni dom“

POSJOJILNICA V CELJU, ki je bila leta
 1881 z neomejeno zavezo ustanovljena,
 šteje sedaj nad 4100 zadrugnikov,
 kateri imajo vsega nad 88.000 kron
 vplačanih deležev ter ima sedaj nad
 6½ milijona kron hranilnih vlog in nad
330.000 K
 rezervnega zaklada.

Hranilne vloge sprejema od vsakega,
 če tudi ni član zadruge ter jih
 obrestuje po 4¼%; posojilnica plačuje
rentni davek
 sama, ne da bi ga odtegnila viaga-
 teljem. Posojila daje na osobni ali
 hipotekarni kredit proti 5½% in
 5% obrestovanju.

Posojilnica v Celju uraduje vsak dan
 dop. od 9. do 12. ure, izvzemši
 nedelje in praznike.

Posojilnica v Celju
 uraduje vsak dan dopoldne od
 9. do 12. ure, izvzemši nedelje in praznike.